12/11/2019

Ο Ιερός Χρυσόστομος: Διδάσκαλος, Ιερουργός, Ποιμένας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ’

Ἀπό τίς κορυφαῖες ἅγιες προσωπικότητες τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ὁ Ἱερός Χρυσόστομος. Εἰδικά, ἡ ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας χρησιμοποιεῖ ὑπέροχες λέξεις καί φράσεις γιά νά ἐγκωμιάσει καί ἐξυμνήσει τόν θεοφόρο αὐτόν Πατέρα τοῦ 4ου αἰῶνα. Ἰδού μερικές: «Χαίροις ὦ Χρυσολόγε πάγχρυσε Ἰωάννη», «Τῶν ἀρετῶν τό

θησαύρισμα», «Στόμα τῆς Ἐκκλησίας», «Σάλπιγξ χρυσόφωνος», «Θεολογίας ἡ ἀκρίβεια», «Τῶν ἁμαρτανόντων ἡ διόρθωσις», «Τῶν ὀρφανῶν ὁ Πατήρ», «Ἀδικουμένων ὀξυτάτη βοήθεια», «Ἐπίγειος ἄγγελος καί οὐράνιος ἄνθρωπος».

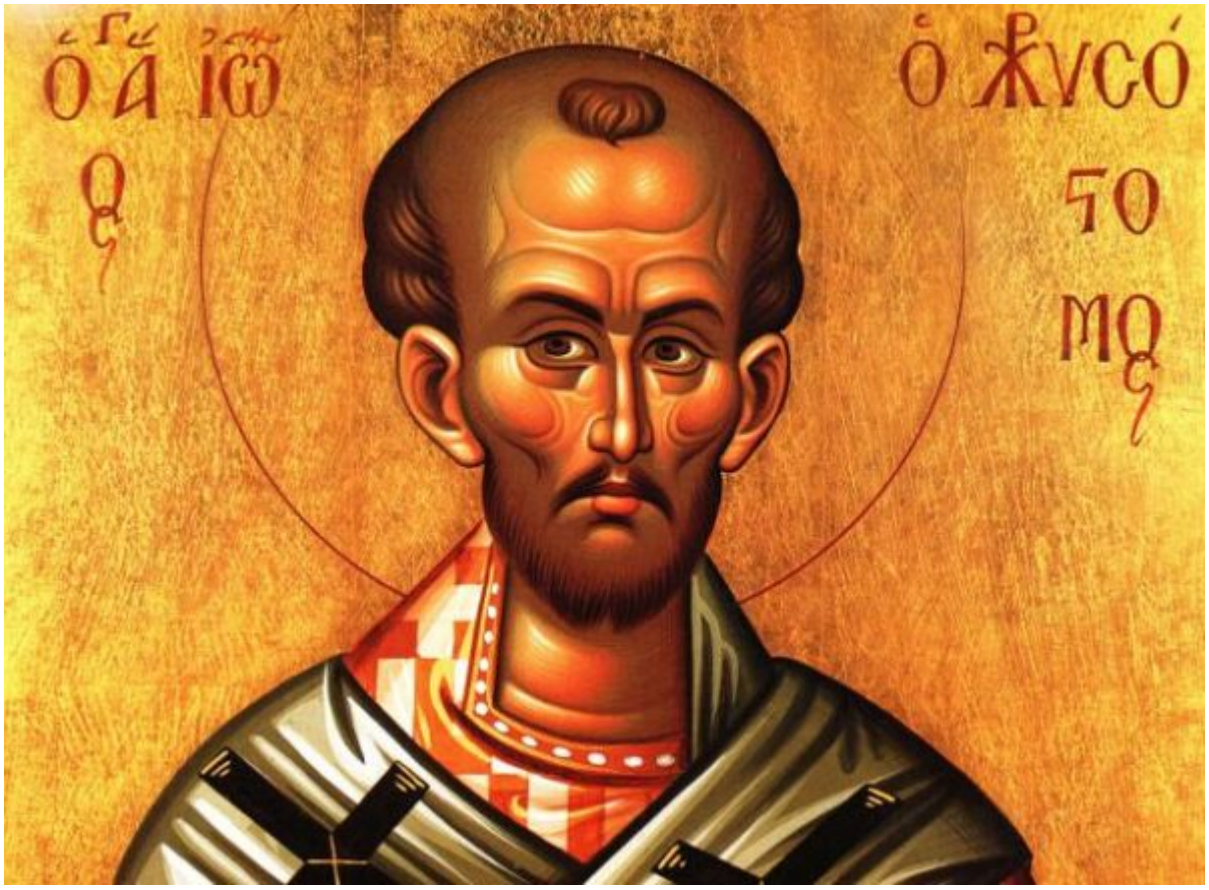

Προσεγγίζουμε παρακάτω τρεῖς πλευρές τῆς προσωπικότητός του.

α) Ὁ Ἱ. Χρυσόστομος ὡς διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας. Πράγματι, ὁ ἅγιος Χρυσόστομος ὑπῆρξε ἀκούραστος διδάσκαλος, ἑρμηνευτής καί ἀληθής θεολόγος τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας. Εὐρυτάτης παιδείας ἀνήρ, πολυταλαντοῦχο πνεῦμα, ἐφάμιλλος τοῦ Δημοσθένους καί ὑπέρτερος τοῦ Ἀριστοτέλους καλεῖται ὁ κατ' ἐξοχήν ἱεροκήρυξ τῆς Ἐκκλησίας. Ὡραιότατα ἔχει γραφεῖ ὅτι «στόμα Χριστοῦ ὁ Παῦλος καί στόμα Παύλου ὁ Χρυσόστομος». Οἱ ὁμιλίες του ἦταν πράγματι ἀριστουργήματα λόγου καί πνευματικοῦ βάθους. Εἶχε μελετήσει καί ἐμβαθύνει στήν Ἁγία Γραφή ὡς κανένας ἄλλος στούς χρόνους του καί εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι ὁ ἀριθμός τῶν χειρογράφων πού σώζονται εἶναι μεγαλύτερος ἀπό τόν ἀριθμό τῶν χειρογράφων ὅλων τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων. Εἶναι πάνω ἀπό 2000. Στή Δύση μάλιστα, σαράντα χρόνια μετά τήν κοίμησή του, παρουσιάζεται ἡ πρώτη μετάφραση. Σήμερα εἶναι ἐξαιρετικά μεγάλη ἡ βιβλιογραφία ἀπό διατριβές,

μελέτες, ἄρθρα, δοκίμια καί βιογραφίες σχετικά μέ τό χρυσοστομικό ἔργο. Ὑπῆρξε, λοιπόν, μελετητής τῶν Γραφῶν, συγγραφεύς καί ἀπαράμιλλος κήρυξ τοῦ θείου λόγου.

Μέ τόν λόγο καί τή συγγραφή του τέρπει συστηματικά, συγκινεῖ, ἐξυψώνει καί ἀναβαθμίζει τό εἶδος τοῦ ἀνθρώπου. Καθίσταται ὑπογραμμός πίστεως. Ὡς λέγει ὁ Μ. Φώτιος, οἱ λόγοι του εἶχαν τό καθαρόν, τό λαμπρόν καί τό εὐκρινές. Μιλοῦσε συχνά δίς τῆς ἡμέρας καί ὁ λαός τόν παρηκολούθει μέ ἀδιάπτωτον προσοχήν, μέ συγκίνησιν καί πολλές φορές μέχρι δακρύων καί χειροκροτημάτων.

Αὐτόν, ὁ λαός τόν ὀνόμασε «χρυσό στόμα», Χρυσόστομον! Μέ τό ὑπέροχο κήρυγμά του ἤλεγχε, δίδασκε, κατηχοῦσε, παρηγοροῦσε, ἐνεθάρρυνε καί στερέωνε στήν πίστη. Ὀνομάστηκε ὁ πρύτανις τῶν ἱεροκηρύκων γι' αὐτό καί τυγχάνει καί ὁ προστάτης ὅλων τῶν ἱεροκηρύκων στούς αἰῶνες.

β) Ὁ Ἱ. Χρυσόστομος ὡς ἱερουργός τῶν Θείων Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας. Ἦταν «ὅλος ἱερωμένος Θεῷ». Ὅταν τελοῦσε τήν Θεία Λειτουργία τόν ἔβλεπες ἐξαϋλωμένο. Βρισκόταν στά οὐράνια. Ἄλλωστε οἱ λόγοι «περί Ἱερωσύνης» (ἕξι τόν ἀριθμόν) εἶναι ἕνα ἔργο μεγάλης θεολογικῆς ἀξίας καί σημασίας ὅπου ἐκεῖ διαπιστώνει ὁ ἀναγνώστης, τό πῶς θεωροῦσε τό ὑπούργημα τῆς ἱερωσύνης ὁ θεῖος πατήρ. Ἡ φράση του: «Ἡ γάρ ἱερωσύνη τελεῖται μέν ἐπί τῆς γῆς, τάξιν δέ ἐπουρανίων ἔχει ταγμάτων», ἔχει μείνει κλασική καί γι' αὐτό ὁ ἴδιος συνεκλονίζετο ὅταν βρισκόταν ἐνώπιον τῆς Ἁγίας Τραπέζης. Γράφει ἀκόμη: « Ὅταν δέ καί τό Πνεῦμα τό ἅγιον καλῆ ὁ ἱερεύς καί τήν φρικωδεστάτην ἐπιτελῆ θυσίαν καί τοῦ κοινοῦ πάντων συνεχῶς ἐφάπτηται Δεσπότου, ποῦ τάξωμεν αὐτόν, εἰπέ μοι; Πόσην δέ αὐτόν ἀπαιτήσωμεν καθαρότητα καί πόσην εὐλάβειαν; Ἐννόησον γάρ ὁποίας τάς ταῦτα διακονουμένας χεῖρας εἶναι χρή, ὁποίαν τήν γλῶτταν τήν ἐκεῖνα προχέουσαν τά ρήματα, τίνος δέ οὐ καθαρωτέραν καί ἁγιωτέραν τήν τοσοῦτον πνεῦμα ὑποδεξαμένην ψυχήν. Τότε καί ἄγγελος παρεστήκασι τῷ ἱερεῖ». Εἶναι ὁ ὑμνητής τῆς ἱερωσύνης καί ὁ θεολόγος τῆς Εὐχαριστίας. Καί μόνον νά διαβάσουμε τήν φοβερή εὐχή τῆς Θ. Λειτουργίας του κατά τήν διάρκεια τοῦ Χερουβικοῦ Ὕμνου: «Οὐδείς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις καί ἡδοναῖς προσέρχεσθαι ἤ προσεγγίζειν ἤ λειτουργεῖν σοι...», καταλαβαίνουμε τό ὕψιστο μέτρο τῆς ἁγιότητος, ἱεροπρεπείας καί πνευματικῆς ἀναβάσεως τοῦ πρεσβυτέρου εἰς Ἀντιόχειαν καί ὕστερον Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Ἀληθής ἱερουργός καί μύστης τῶν Μυστηρίων τοῦ Θεοῦ. Δέν θά πρέπει, προσέτι, νά λησμονοῦμε στή συνάφεια αὐτή καί τίς τέσσερις εὐχές τῆς Ἀκολουθίας πρό τῆς θείας Μεταλήψεως, τίς τόσο μεστές εὐχαριστιακοῦ ρεαλισμοῦ καί περιεχομένου.

γ) Ὁ Ἱ. Χρυσόστομος ὡς ποιμήν τῶν λογικῶν προβάτων τῆς ποίμνης τοῦ Χριστοῦ.

Πράγματι, δέν ἔμεινε μόνον εἰς λόγους ἀλλά προχωροῦσε καί εἰς ἔργα ἀγάπης γιά τόν λαό τοῦ Θεοῦ. Ὑπῆρξε πατέρας πενήτων, χηρῶν, ὀρφανῶν θλιβομένων, πονεμένων συνανθρώπων του. Τό δάκρυ τῶν ἄλλων καί ὁ πόνος καί ἡ δοκιμασία βάρος καί γι’ αὐτόν. Θερμουργός ἀγωνιστής τῆς ἀγάπης, γιά ὅλους φρόντιζε. Ἵδρυσε νοσοκομεῖα, γηροκομεῖα, πτωχοκομεῖα. Στήν Ἀντιόχεια 3000 ψυχές εἶχαν τό συσσίτιό τους καί στήν Κωνσταντινούπολη 7000 εἶχαν τροφή καί ἐνδυμασία ἀπό τόν Ἱεράρχη Χρυσόστομο. Εἶχε ἐφαρμόσει τό λεγόμενο «Κιβώτιο πενήτων» στά σπίτια καί σ’ αὐτό, κατά προτροπή του, οἱ χριστιανοί συγκέντρωναν χρήματα γιά τούς πτωχούς. Δέν δίστασε νά ἀντιμετωπίσει καί αὐτήν τήν φιλοχρήματον καί ματαιόδοξον αὐτοκράτειρα Εὐδοξία, ὅταν ἔπρεπε νά ὑπερασπισθεῖ τό δίκαιο τῶν ἀδικουμένων. Ἀκόμη καί ἀπό τους τόπους τῆς ἐξορίας του, ὁ Ἱ. Χρυσόστομος μεριμνοῦσε γιά τήν ἐλεημοσύνη καί βοήθεια τῶν πτωχῶν. Καί ἀπό ἐκεῖ συνέχιζε τήν φιλανθρωπική καί ποιμαντική του δραστηριότητα. Ἦταν κατ’ ἐξοχήν «ὁ κοινωνιολόγος τοῦ ἄμβωνος» καί ἀνύστακτος πατέρας δίπλα στόν πτωχό. Ἐδῶ βλέπουμε τόν Χρυσόστομο νά εἶναι χρυσός καί στά ἔργα ἀγάπης .

Ἄραγε ἐμεῖς οἱ νεοέλληνες πιστοί, πόσο ἔχουμε γνωρίσει καί ἐκτιμήσει τόν μεγάλο αὐτόν σοφό Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας; Ἡ Δ’ Οἰκουμενική Σύνοδος πού τόν ὀνόμασε «Διδάσκαλο τῆς Ἐκκλησίας», μᾶς προτρέπει καί ἐμεῖς νά μαθητεύσουμε κοντά του. Αὐτή, πράγματι, ἡ μαθητεία εἶναι ἡ καλυτέρα ἑορτή τῆς μνήμης τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

ΠΗΓΗ: ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΑΝΗΣ